

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO DOBOJSKI KANTON
OPŠTINSKI SUD U VISOKOM
Broj: 41 0 K 096788 23 K
V., 30.10.2023. godine

U IME FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Općinski sud u Visokom, sudija H.H.F., uz sudjelovanje zapisničara N.M., u krivičnom predmetu protiv optužene H.S., zbog protupravnog djela „Nasilje u porodici“ iz člana 222. stav 2., u vezi sa stavom 1. i u vezi sa članom 55. KZ FBiH, počinjenog u neuračunljivom stanju, a rješavajući po optužnici Kantonalnog tužilaštva Z. broj ... od 10.03.2023. godine, potvrđena dana 24.03.2023. godine, nakon zaključenog javnog glavnog pretresa održanog dana 26.10.2023. godine u prisustvu Kantonalne tužiteljice, optužene i braniteljice optužene po službenoj dužnosti E. S., advokatice iz V., a u postupku utvrđivanja da je optužena ovo krivično djelo učinila u stanju neuračunljivosti shodno odredbama člana 410. stav 1. Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine, nakon ročišta za objavu presude dana 30.10.2023. godine, donio je i javno objavio

P R E S U D U

Utvrđuje se da je optužena H.S., zvana „S.“, kći H. i majke Č. rođene L., rođena 20.11.1965. godine u F., nastanjena u V. u Ulici ..., pismena, sa završenom srednjom školom, po zanimanju administrativno-upravni radnik, udovica, majka jednog djeteta, lošeg imovnog stanja, državljanka BiH, JMB: ..., neosuđivana,

učinila protupravno djelo „Nasilje u porodici“ iz člana 222. stav 2., u vezi sa stavom 1. i u vezi sa članom 55. KZ FBiH, u stanju neuračunljivosti na način što je:

od mjeseca juna 2013. godine, nakon smrti supruga H.S.1, pa do 16.07.2021. godine, u V.m, u porodičnoj kući, u ulici ... na broju, u neuračunljivom stanju, uslijed teške i neizlječive bolesti Paranoidne šizofrenije, drskim i bezobzirnim ponašanjem ugrozila mir i psihičko zdravlje člana porodice, svoje kćerke-djeteta M.A. (rođena godine), vršeći psihičko i fizičko nasilje nad istom, na način da je svoju kćer M.A. zaključavala u kući, zabranjivala izlaske, druženje i komunikaciju sa drugim osobama, psovala, vrijeđala, pratila na putu od kuće do škole i kada bi se sama vratila iz škole prijetila istoj da će zabraniti da ide u školu, te fizički napadala-zavrtala ruke, udarala šamare, čupala za kosu, što je kod djeteta M.A. izazvalo osjećaj bezvrijednosti, uznemirenosti i straha za svoj život, te je uslijed trauma koje je proživjela, dana 22.07.2021. godine smještena u udruženje „...“ Z., nakon čega je dana 01.10.2021. godine smještena u JU „...“ M., gdje se i danas nalazi,

čime je, u neuračunljivom stanju, počinila produženo protupravno djelo Nasilje u porodici iz člana 222. stav 2., u vezi sa stavom 1. i u vezi sa članom 55. KZ F BiH.

Na osnovu člana 410. stav 1. Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine, optuženoj se izriče sigurnosna mjera obaveznog psihijatrijskog liječenja na slobodi pri Centru za mentalno zdravlje Dom zdravlja V., uz obavezno tromjesečno

izvještavanje i pod kontrolom uzimanja terapije od strane Centra za socijalni rad V. u trajanju od 1/jedne/ godine od dana pravosnažnosti ove presude. Ukoliko sud ocijeni, a bude postojala potreba za smještaj u ustanovu sud će posebnim rješenjem smjestiti optuženu u odgovarajuću zdravstvenu ustanovu.

Na osnovu člana 202. stav 4. Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine optužena se oslobađa plaćanja troškova krivičnog postupka, i isti padaju na teret budžetskih sredstava.

Na osnovu člana 212. stav 3. Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine oštećena M. A. se sa imovinsko pravnim zahtjevom upućuje na parnični postupak.

O b r a z l o ž e n j e

Kantonalno tužilaštvo Zeničko-dobojskog kantona optužnicom broj ... od 10.03.2023. godine optužilo je H.S., da je u stanju neuračunljivosti počinila protupravno djelo „Nasilje u porodici“ iz člana 222. stav 2., u vezi sa stavom 1. i u vezi sa članom 55. KZ FBiH, koja optužnica je potvrđena od strane sudije za prethodno saslušanje dana 24.03.2023. godine.

Na ročištu za izjašnjenje o krivnji održanog dana 16.05.2023. godine optužena H.S. se pred sudijom za prethodno saslušanje ovog suda izjasnila da nije kriva za protupravna djela koja joj se stavljaju na teret, nakon čega je predmet proslijeđen postupajućem sudiji radi zakazivanja i održavanja glavnog pretresa.

Nakon čitanja optužnice, u uvodnim riječima tužilaštvo ističe da ostaje u cijelosti kod optužnice koja je pročitana, kojom se dokazuje da je optužena u vrijeme, mjestu i na način kako je to opisano u dispozitivu optužnice, počinila protupravno djelo, produženo, „Nasilje u porodici“, a na štetu svoje mladb. kćerke M.A. Tužilaštvo će dokazima predloženim u optužnici, a po potrebi i drugim dokazima, dokazati da je optužena počinila djelo koje joj se stavlja na teret i predlažu da se izvedu dokaze kao u optužnici. Saglasni su sa drugačijim redoslijedom odvijanja glavnog pretresa, tj. da se prije svega sasluša i pozove vještak J. H., da se pročitaju njegov nalaz i mišljenje i dopuna nalaza i mišljenja, kako bi se odlučilo o daljem liječenju optužene.

Braniteljica u uvodnoj riječi izjavljuje da će u toku dokaznog postupka dokazati da ne stoji ni činjenični opis ni pravna kvalifikacija ovo protupravnog djela za koje se tereti branjenica. Posebno ističu da ne stoji vrijeme izvršenja protupravnog djela za koje nema apsolutno niti jedan dokaz u optužnici. Također se protive i smatraju da nema mjesta da se optuženoj izrekne, odnosno odredi trajni smještaj u adekvatnoj socijalno zdravstvenoj ustanovi u BiH, jer optužena i oštećena su odmah nakon izvršenja ovog protupravnog djela ostale i redovno su u kontaktu i samo jedna drugu imaju, tako da bi se trajnim smještanjem odvojile optužena i oštećena, a što bi svakako negativno uticalo i na optuženu i na oštećenu u ovom postupku. Što se tiče dokaza, saglasni su da se prvo sasluša vještak J. H., jer iz njegovog nalaza i mišljenja, kako osnovnog, tako i dopunskog, proizilazi da nema mjesta i nije nužno da se optuženoj odredi trajni smještaj, nego je isti zaključio da se optužena može i ambulantno liječiti.

Optužena se pridružuje navodima braniteljice.

U toku dokaznog postupka, na glavnom pretresu održanom dana 18.09.2023. godine izvedeni su dokazi saslušanjem vještaka neuropsihijatra H. J., po struci ljekar specijalista, a potom braniteljica izjavi da nema potrebe da pozivaju svjedoci predloženi od strane Tužilaštva, oštećena, predstavnik Centra za socijalni rad V., te da se mogu provesti dokazi posredno čitanjem njihovih izjava datih u istrazi jer nije sporno da je optužena počinila radnje koje joj se stavljaju na teret optužnicom, ali odbrana želi da nakon provođenja dokaza tužilaštva provede dokaze na okolnosti zdravstvenog stanja optužene nakon učinjenog djela, a u odnosu na odluku suda za smještaj. Uz suglasnost stranaka posredno se izvode dokazi uvidom i čitanjem u Zapisnik o ispitivanju mladb oštećene Kantonalnog tužilaštva HNK M. od 24.05.2022.godine, uvid i čitanje u materijalne dokaze: osnovni neuropsihijatrijski nalaz i vještačenje optužene od 31.03.2022.godine, te dopunski nalaz i mišljenje istog vještaka od 28.04.2022.godine i historiju bolesti na ime optužene JU Kantonalne Bolnica Z. sa medicinskom dokumentacijom, Izvod iz matične knjige rođenih za M.A., Grad V. od 14.02.2022. godine, Socijalna anamneza JU Centar za socijalni rad V. broj: ... od 22.07.2021. godine Informacija JU Centar za socijalni rad V. broj: ... od 18.03.2022. godine, -Nalaz, ocjena i mišljenje Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja S. broj: ... od 12.06.2015. godine, Rješenje JU Centar za socijalni rad V. broj: ... od 14.07.2015. godine, Rješenje JU Centar za socijalni rad V. broj: ... od 18.01.2022. godine, Akt Udruženja „...“ Z. broj: ... od 10.08.2021. godine, Otpusnica Udruženja „...“ Z. broj: ... od 13.08.2021. godine, Pismo mladb. M.A. od 16.06.2021.godine, Istorija bolesti za H. S. za vremenski period od 22.07.2021. godine do 31.08.2021. godine, JU Kantonalna bolnica Z., Odjel psihijatrije broj: ..., Rješenje Općinskog suda u V.m broj: ... od 29.06.2022. godine, Troškovnik krivičnog postupka od 10.03.2023. godine, kao i danas uloženom: Izvod iz kaznene evidencije PU F. od 31.08.2023.godine iz kojeg proizilazi da je optužena osuđivana ali nije naznačeno kojim presudama, za koja djela, Dopis od 05.09.2023.godine od PU F.

Braniteljica optužene izjavi da prigovara na Izvod iz kaznene evidencije PU F. od 31.08.2023.godine iz kojeg proizilazi da je optužena osuđivana ali nije naznačeno kojim presudama, za koja djela, i Dopis od 05.09.2023.godine od PU F., iz razloga zato što je optužena prije 30 godina napustila F. i RS i za ovaj sud ona je neosuđivana s obzirom da su se stekli uvjeti zakon propisni za brisanje bilo kakve osude, što se sud svakako cijeliti u svojoj konačnoj odluci, protivim se izvođenju ostalih dokaza koji su u suprotnosti sa navodima odbrane. Ovi prigovori su ocijenjeni kao neosnovani jer podatke iz kaznene evidencije vodi MUP PS na području gdje je rođena optužena, tako da bez obzira što je prije 30 godina otišla sa tog područja i dalje se kaznena evidencija vodi u pripadajućoj policijskoj stanici F.. Tužilaštvo nema više dokaznih prijedloga, s tim da zadržava pravo da dostavi Izvod iz kaznene evidencije naknadno. Sud dozvoljava da tužilaštvo dostavo po prijemu ovaj kazneni izvod sa tačnim podacima jer bez njihove krivnje isti nije dostavljen na vrijeme tužilaštvu. Naknadno tužilaštvo na glavnom pretresu dana 26.10.2023. godine dostavlja i vrši uvid i čitanje u Izvod iz kaznene evidencije za optuženu PU F. od 13.09.2023.godine iz kojeg proizilazi da je optužena neosuđivana, odbrana ne prigovara ovom izvedenom dokazu.

Odbrana je u toku dokaznog postupka predložila da se izvedu sljedeći dokazi: Da sud po služb. dužnosti od Centra za mentalno zdravlje DZ V. pribavi podatke o zdravstvenom stanju optužene nakon otpusta sa Odjela psihijatrije Kantonalne bolnice

Z. od avgusta 2021.godine do danas, odnosno da pribavi podatke da li optužena redovno dolazi na kontrolne preglede, da li redovno uzima terapiju, da li prema njihovom mišljenju može da ambulatno liječi, koje podatke sam tražila od Centra za mentalno zdravlje 06.08.2023.godine, a iste nam nisu dostavili, uvid i čitanje u materijalne dokaze o izvršenim kontrolama kod psihijatra za optuženu od dana 19.01.2023.godine, 06.03.2023.godine, i 05.06.2023.godine.

Tužiteljica izjavi osvrt na predložene dokaze odbrane da imajući u vidu činjenicu da je odbrana predložila da sud po službenoj dužnosti zatraži medicinsku dokumentaciju za optuženu a nakon hospitalizacije tj. od avgusta 2021.godine to tužilaštvo istrajava u dokaznom prijedlogu da se pred sud pozove i sasluša predstavnik Centra za socijalni rad V. a na okolnosti da li su nakon hospitalizacije optužene od avgusta 2021.godine pa do dana davanja iskaza obilazili optuženu i preduzimali mjere i radnje iz njihove nadležnosti.

Sud je u toku dokaznog postupka proveo dokaze odbrane uvid i čitanje u mišljenje ljekara specijaliste, dostavljeni u originalu, na okolnosti vršenih kontrola i liječenja optužene, na koje tužilaštvo nije prigovaralo.

Sud je donio rješenje kojim se odbija provođenje dokaza da sud po službenoj dužnosti pribavi informacije od Centra za mentalno zdravlje DZ V. pribavi podatke o zdravstvenom stanju optužene nakon otpusta sa Odjela psihijatrije Kantonalne bolnice Z. od avgusta 2021.godine do danas, odnosno da pribavi podatke da li optužena redovno dolazi na kontrolne preglede, da li redovno uzima terapiju, da li prema njihovom mišljenju može da ambulatno liječi, a iz razloga što je braniteljica uložila i tri dokaza na te okolnosti, odnosno da je vršena kontrola, da je vršeno aktivno liječenje, da iz nalaza i mišljenja vještaka također govori o ovoj činjenicama, kao i iznošenje nalaza pred sudom od strane vještaka neuropsihijatra, u tom kontekstu se odbija i pozivanje svjedoka predstavnice Centra za socijalni rad jer isti nisu imali ni obavezu praćenja stanja optužene, niti je optužena imala obvezu da o svom stanju iste obavještava nakon provedenog vještačenja, a okolnosti uzimanja terapije nakon hospitalizacije su istaknute kroz nalaz i mišljenje vještaka koji je kao stručna osoba jasno i opsežno dao svoje mišljenje na ove okolnosti. Pa bi izvođenje i prikupljanje ovih dokaza doprinijelo samo odugovlačenju postupka, a činjenice koje odbrana njima želi dokazati su utvrđene uvidom u ostale materijalne dokaze kako odbrane tako i tužilaštva, te saslušanjem vještaka neuropsihijatra.

Nije bilo primjedbi ni prigovora od strane stranaka na izvedene dokaze.

U završnim riječima postupajući tužilac izjavljuje da je provedenim dokazima, u toku dokaznog postupka dokazalo da je optužena u neuračnjivom stanju uslijed teške i neizlječive duševne bolesti, paranoidne shizofrenije počinila protivpravno djelo koje joj se optužnicom stavlja na teret. Prednje, posebno proizlazi iz nalaza i mišljenja vještaka dr. J. na koji nalaz i mišljenje nije bilo primjedbi kao i iz ostalih materijalnih dokaza. Odbrana je nespornim učinila činjenicu da je optužena u neuračnjivom stanju počinila protivpravno djelo kako je to činjenično i pravno opisano u dispoziovitvu optužnice. Kroz dokazni postupak odbrana se jedino protivila smještaju optužene u socijalno zdravstvenu ustanovu kako je to predloženo Prijedlogom u tački 4. Optužnice. Shodno odredbi 410. stav.3 ZKP-a, sud je u obavezi a kada utvrdi da je optuženi počinio djelo u stanju neuračnjivosti istome privremeno odrediti prisilni

smještaj u zdravstvenoj ustanovi u trajanju od 6 mjeseci. S toga predlažu da sud optuženu oglasi krivom za počinjeno krivično djelo i istoj posebnim Rješenjem odredi privremeni smještaj u zdravstvenoj ustanovi kako je to određeno o dredbi 410. stav.3 ZKP-a,

Odbrana u završnim riječima navodi da čini nespornim da je djelo počinjeno u stanju neuračunljivosti, međutim u toku dokaznog postupka nije dokazna potreba da se optužena smjesti u socijalno zdravstvenu ustanovu. Posebno ovu činjenicu treba vezati uz nalaz i mišljenje vještaka tužilaštva J. H. kako osnovnog tako i dopunskog, u kome se vještak izričito izjasnio da preporučuje zaštitnu mjeru obaveznost psihosocijalnog tretmana u trajanju od 1 godine a koja bi se provodila u Centru za mentalno zdravlje JU DZ V., uz poželjnu neku vrstu nadzora Centra za socijalni rad V.. Vještak je na glavnom pretresu dana 18.09.2023.godine detaljno obrazložio svoj nalaz i konstatovao da je kod optužene zdravstveno stanje u vrijeme vještačenja u trećem mjesecu 2022.godine došlo do relativnog poboljšanja osnovne bolesti, odnosno da optužena redovno koristi terapiju, da nije nužno neophodna mjera liječenja u zdravstvenoj ustanovi. Posebno ističu činjenicu da je tužilaštvo u optužnici, predložilo da se optužena trajno smjesti u socijalno zdravstvenu ustanovu što ni jedan Zakon ne predviđa, a ne član 410. stav 3. ZKP-a FBiH. Međutim podsjeća da ovaj član nužno ne predviđa da se osoba smjesti u zdravstvenu ustanovu, a posebno kod ovog predmeta u kojem je vještak obrazložio da za istim nema potrebe. Odbrana je izvela materijalne dokaze na činjenicu da se optužena nakon hospitalizacije koja je trajala 40 dana i poslije koje je došlo do poboljšanja osnovne bolesti, optužena otpuštena kući i ambulantno se liječi, a što potvrđuju nalazi, odnosno materijalni dokazi koje je na glavnom pretresu uložila odbrana. Ta činjenica govori da se optužena pridržava propisane terapije, a kako je vještak ustanovio to je uobičajena terapija koja se daje osobama sa sličnim poteškoćama. Odbrana ističe i činjenicu da optužena nikad nije počinila bilo kakvog drugo djelo i bez obzira na njenu dijagnozu niti je napravila neki incident prema bilo kome. Činjenica koja potvrđuje moje prednje izlaganje je ta da se optužena nakon hospitalizacije liječi već dvije godine i dva mjeseca, zbog čega smatra da nije potrebno izricanje mjere smještaja optužene a posebno ne trajnog karaktera kako je to predviđeno optužnicom. Predlažu da sud uzme u obzir da se radi o samohranom majci koja je zbog ratnih dejstava izbjegla sa područja F. u V., te se jedina brinula o svojoj mlđb. kćerki sa kojom je od događaja neprekidno u kontaktu, sa kojom se također i viđa, pa ako bi sud eventualno izrekao ovakvu mjeru koju predlaže tužilaštvo bez obzira što se radi o oštećenoj trajno bi udaljio kćerku od majke, a koja ima samo nju. Djevojčica je danas punoljetna osoba, po saznanju optužene ista će nakon završetka školovanja se vratiti u V.. Pa sud bi također trebao cijeliti ove činjenice koje mogu uticati na ovu odluku koja će se donijeti u ovom postupku.

Optužena izjavi da se pridružuje navodima svog branitelja, ističe da ne zna što je bilo to, koristi lijekove, nju su odveli što su joj rekli da će joj dati laptop, ona ima laptop već 8 godina. Ona je najbolja curica u razredu, učiteljica i svi su govorili da je najbolja, pitali su se kako je ona kao majka to uspjela, a uslovi su im teški. Sada su im super odnosi, svaki dan se čuju po 5 puta. Kaže kako joj je kćerka rekla: „Mama ako te smjeste, ako ti nešto urade mama, ja ću da se ubijem.“ Išla joj je u dom u M., do sad u nekoliko navrata, zadnji put prije 10-15 dana. Kuća u kojoj živi u V. je neuslovna, teški su uslovi, nekad je sramota gdje bude, sigurno je bolje njoj radi uslova tamo, ali

je to nedostatak srcu i bol. Kada je dolazila kupila joj je poklon, ima poklončića, šalje slike.

Nakon što je održan glavni pretres, izvedeni svi predloženi dokazi, sud je utvrdio da je optužena H.A. učinila predmetno protupravno djelo u stanju neuračunljivosti.

Imajući u vidu specifičnosti odredaba člana 410. Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine i činjenice da se radi o posebno specifičnom postupku, analizirajući sve izvedene dokaze pojedinačno, kao i cijeneći ukupnost rezultat dokaznog postupka, odlučio je kao u izreci iz slijedećih razloga:

Nakon što je ovaj sud pošao od specifičnosti odredaba člana 410. Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine (Službene novine FBiH broj 35/03, 37/03, 56/03, 78/04, 28/05, 55/06, 27/07, 53/07, 9/09, 12/10, 8/13, 59/14 i 74/20) i činjenice da se radi o posebno specifičnom postupku, analizirajući sve izvedene dokaze pojedinačno, kao i cijeneći ukupnost rezultat dokaznog postupka, odlučio je kao u izreci iz slijedećih razloga:

Nesporno je, na osnovu uvida i čitanja u materijalne dokaze i to Zapisnik o ispitivanju mlđb oštećene Kantonalnog tužilaštva HNK M. od 24.05.2022.godine, uvid i čitanje u materijalne dokaze: Izvod iz matične knjige rođenih za M.A., Grad V. od 14.02.2022. godine, Socijalna anamneza JU Centar za socijalni rad V. broj: ... od 22.07.2021. godine Informacija JU Centar za socijalni rad V. broj: ... od 18.03.2022. godine, - Nalaz, ocjena i mišljenje Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja S. broj: ... od 12.06.2015. godine, Rješenje JU Centar za socijalni rad V. broj: ... od 14.07.2015. godine, Rješenje JU Centar za socijalni rad V. broj: ... od 18.01.2022. godine, Akt Udruženja „...“ Z. broj: ... od 10.08.2021. godine, -Otpusnica Udruženja „...“ Z. broj: ... od 13.08.2021. godine, Pismo mlđb. M.A. od 16.06.2021.godine, Istorija bolesti za H. S. za vremenski period od 22.07.2021. godine do 31.08.2021. godine, JU Kantonalna bolnica Z., Odjel psihijatrije broj: ..., Rješenje Općinskog suda u V. broj: ... od 29.06.2022. godine, da je optužena H.S. od mjeseca juna 2013. godine, nakon smrti supruga H.S.1, pa do 16.07.2021. godine, u V.m, u porodičnoj kući, u ulici ... na broju, u neuračunljivom stanju, uslijed teške i neizlječive bolesti Paranoide šizofrenije, drskim i bezobzirnim ponašanjem ugrozila mir i psihičko zdravlje člana porodice, svoje kćerke-djeteta M.A. (rođena ... godine), vršeći psihičko i fizičko nasilje nad istom, na način da je svoju kćer M.A. zaključavala u kući, zabranjivala izlaske, druženje i komunikaciju sa drugim osobama, psovala, vrijeđala, pratila na putu od kuće do škole i kada bi se sama vratila iz škole prijetila istoj da će zabraniti da ide u školu, te fizički napadala-zavrtala ruke, udarala šamare, čupala za kosu, što je kod djeteta M.A. izazvalo osjećaj bezvrijednosti, uznemirenosti i straha za svoj život, te je uslijed trauma koje je proživjela, dana 22.07.2021. godine smještena u udruženje „...“ Z., nakon čega je dana 01.10.2021. godine smještena u JU „Dječiji dom“ M., gdje se i danas nalazi, koje radnje optužena ne spori kao ni njena braniteljica.

Da je navedene radnje koje čine obilježja protupravnog djela Nasilje u porodici iz člana 222. stav 2., u vezi sa stavom 1. i u vezi sa članom 55. KZ F BiH optužena počinila u stanju neuračunljivosti van razumne sumnje je utvrđeno uvidom i čitanjem materijalnih dokaza osnovni neuropsihijatrijski nalaz i vještačenje optužene od 31.03.2022.godine, te dopunski nalaz i mišljenje istog vještaka od 28.04.2022.godine i

historiju bolesti na ime optužene JU Kantonalne Bolnica Z. sa med.dok, na ime optužene a koju je imenovani vještak cijenio prilikom sačinjavanja svog osnovnog nalaza i dopunskog kako je to naznačeno u nalazima, sve saglasno i potvrđeno saslušanjem vještaka neuropsihijatra H. J. koji je na zapsinik pred sudom dana 22.08.2023. godine izjavio kako je dobio naredbu kantonalnog tužilaštva da izvrši prishijatrijsko vještačenje H. S. na okolnost njenog duševnog stanja, te uticaju takvog stanja na njenu maloljetnu kćerku rođenu 2005.godine, te da da mišljenje da li je sposobna brinuti se o istoj, a u koliko nije, da li je istu potrebno upustiti u odg.zdr.ustanovu radi liječenja. Nakon izvršenog uvida u dostupnu med.dokumentaciju, obavio psih.intervju sa imenovanom, te utvrdio da ista boluje od teške i neizlječive duševne bolesti paranoide shizofrenije od koje je tokom niza godina i više puta bolnički i psihijatrijski liječena. Posljedni put je bolnički liječena juni-avgust mjesec 2021.godiune, a do pogoršanja njenog zdravlja došlo je usljed kontinuiranog odbijanja da pije propisanu joj terapiju i ide na kontrole kod nadležnog neuropsihijatra. Imenovana je u takvom stanju pogoršanja psih i i fiz. maltretirala svoju kćerku zbog čega je ista prinuđena bila tražiti ljekarsku pomoć, a što je priloženo u vještačenju. Vještak je obavio psih. intervju sa imenovanom aprila prošle godine i imenovana mu je tada izgledala kao osoba u stanju realtivnog poboljšanja osnovne bolesti, te sam u tom smislu dao mišljenje da imenovana boluje od paranoidne shizofrenije, da je u vrijeme spornog psihičkog i fizičkog maltretiranja kćerke bila u potpunosti neuračunljiva.

Na ovakav nalaz i mišljenje ovog vještaka nije bilo primjedbi i kao takav je u cijelosti prihvaćen od strane ovog suda jer je ocijenjen u svemu s pravilima struke, dovoljno i detaljno obrazložen i činjenično potkrijepljen i koji je kao takav i poslužio za zaključak da je optužena protupravno djelo počinila u stanju neuračunljivosti.

Uvidom u izvedene materijalne dokaze, na koje nije bilo prigovora, sud je van razumne sumnje utvrdio da se desio događaj na način kako je to opisano u izreci presude, te da je na štetu oštećenog počinjeno protupravno djelo na način kako je to precizno opisano u izreci ove presude, na što stranke nisu ni imale primjedbi. Dakle, na nesumnjiv način je utvrđeno tokom postupka da je ovo protupravno djelo učinjeno, te da je optužena njegova počiniteljica.

Međutim stranke su prigovarale izricanju sigurnosne mjere u slučaju kada je djelo počinjeno u stanju neuračunljivosti.

Među strankama je sporna činjenica koja mjera se treba izreći u konkretnom slučaju a kako bi se ostvarila svrha izricanja krivično pravne sankcije, sigurnosne mjere smještanja u zdravstvenu ustanovu, odnosno liječenja.

Tužiteljica ističe da je podignuta optužnica protiv optužene zbog toga što je počinila protupravno djelo u stanju neuračunljivosti o čemu govori odredba čl. 410. ZKP. Imajući u vidu činjeicu da je nesporno a što proizilazi iz nalaza vještaka da je optužena protivpravno djelo počinila u stanju neuračunljivosti, to shodno odredbi u člana 410. stav 3. ZKP, sud donosi presudu kojom utvrđuje da je optužena da je optužena počinila protupravno djelu u stanju neuračunljivosti i posebnim rješenjem privremeno određuje prisilni smještaj u zdravstvenoj ustani u trajanju od 6 mjeseci, dakle u konkretnom slučaju ambulatno liječenje pod nadzorom Centra za soc. rad ili Cntra za mentalno zdravclje je moguće tek nakon proteka vremena od 6 mjeseci, kada

zdr. Ustavnovaq obavijesti sud da optužena može i pod nadzorom DZ koristiti terapiju, jer ustanova je u obavezi svakim 6 mjeseci dostavljati izvještaj sudu od zdr. stanju osobe koja je u neuranljivom stanju počinila protivpravno djelo.

Braniteljica navodi kako se tužilaštvo poziva na član 410. stav 3. ZKP-a FBiH, a odbrana također podsjeća na član 410. stav 1.:ZKP FBiH koji propisujeda ako je osumnjičeni počinio protupravno djelo u stanju neuračnljivosti i postojanje Zakonom određenih uvjeta za određivanje prisilnog smještaja, treba imati u vidu i zdravstveno stanje nakon počinjenog portupravnog djela, treba imati u vidu i da je optužđena nakon djela bila prisilno smješćetna u ustanovu u trajanju od 2 mjeseca i da se nakon poboljšanja odnosno , nakon realtivnog oporavljenja zdr. Stanja ista otpustila sa odjela psihijatrije uz preporuku da se ambulatno liječi, pije terapiju, a cijeneći pvo što je i vještak utvrdio tj., da je došlo do poboljšanja osnovne bolesti usred redovnog uzimanja terapije i redovnog odlaska na preglede u Centru za mentalnog zdravlja, su prema mišljenju odbrane uvjeti koje Zakon propisuje, zbog čega svakako predlažem da sud cijeni nalaz i mišljenje vještaka i prijedlog odbrane da se optužena liječi ambulatno uz nadzor Cntra za soc.rad ili Cntra za mentalno zdravlje, koji će po potrebi sud obavještavati o zdr. stanju optužene.

Sud je prilikom ocjene navoda stranaka u postupku, vodio računa o zakonskim odredbama i svrsi primjene istih u konkretnom slučaju. Vodio se odredbama člana 220 ZKP F BiH koji propisuje da će sud, ako se u toku postupka utvrdi da je osumnjičeni, odnosno optuženi u vrijeme učinjenja krivičnog djela bio neuračnljiv, donijeti odgovarajuću odluku u skladu s članom 410. ovog zakona. Odredba člana 410 propisuje postupak u slučaju neuračnljivosti, da ako je osumnjičeni počinio protivpravno djelo u stanju neuračnljivosti i postoje zakonom određeni uvjeti za određivanje prisilnog smještaja osobe sa težim duševnim smetnjama u zdravstvenu ustanovu, tužitelj će u optužnici postaviti prijedlog da sud utvrdi da je osumnjičeni počinio protivpravno djelo u stanju neuračnljivosti i da mu se privremeno odredi prisilni smještaj u zdravstvenoj ustanovi uz izvještavanje zdravstvene ustanove. Dakle ovom odredbom je kumulatino postavljeno da se moraju istuniti dva uslova da bi sud odredio prisilni smještaj u zdravstvenoj ustanovi uz izvještavanje zdravstvene ustanove, a to je prvu uvijet da je optuženi počinio krivično djelo u stanju neuračnljivosti a drugi da postoje zakonom određeni uvjeti za određivanje prisilnog smještaja osobe sa težim duševnim smetnjama u zdravstvenu ustanovu, pa je sud vršio ocijenu u konkretnom predmetu da li su ovu uslovi kumulativno ostvareni. Prethodno je utvrđeno van razumne sumnje da je optužena počinila protivpravno djelo u stanju neuračnljivosti, a u konkretnom slučaju sud je donio zaključak da nije ostaven drugi kumulativbni zahtjev odnosno da ne postoje zakonom određeni uvjeti za određivanje prisilnog smještaja osobe sa težim duševnim smetnjama u zdravstvenu ustanovu. Sud se osvrnuo i na odredbu člana 410 stav 3 ZKP F BiH koja propisuje da će sud nakon provedene glavne rasprave ako utvrdi da je optuženi počinio protivpravno djelo u stanju neuračnljivosti donijet presudu kojom se utvrđuje da je optuženi učinio protivpravno djelo u stanju neuračnljivosti i posebnim rješenjem će mu se privremeno odrediti prisilni smještaj u zdravstvenoj ustanovi u trajanju od šest mjeseci. Protiv rješenja dozvoljena je žalba u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja. Ističemo kako se ovo posebno rješenje donosi i u vanparničnom postupku. Dakle, sud je izrekao sigurnosnu mjeru obaveznog liječenja na slobodi uz nadzor Centra za socijalni rad, koji po službenoj dužnosti pokreće vanparnični postupak ukoliko optužena ne uzima redovno terapiju u tom vanparničnom postupku ukoliko

postoji opasnost da optužena uslijed nekorisćenja terapije ili neodlaska na kontrole može svojim stanjem ugroziti sebe ili druge sud će donijeti rješenje kojim se prisilno smiješa u zdravstvenu ustanovu. Ovakva odluka suda u poptunosti je u skladu sa odredbama ZKP-a, a svrha svih prethodno opisanih odredbi je u cjelosti ostvarena.

Sud je odluku o mjeri donio prvenstveno uvidom u svu raspoloživu medicinsku dokumentaciju priloženu od strane tužilaštva i odbrane gdje je utvrdio da je optužena u stanju neuračunljivosti počinila krivično djelo, da je potom hospitalizovana (dakle već ranije smještena u zdravstvenu ustanovu) gdje je po ocjeni doktora došlo do napredovanja u zdravstvenom stanju, stabilizacije, zbog čega je optužena otpuštena iz bolnice uz uzimanje redovne terapije koja se dobiva ambulantno, te da ista već dvije godine redovno uzima terapiju, liječi se, ide na kontrole. Također sud je imao u vidu i druge okolnosti a to je da je oštećena postala punoljetna, da ne živi sa optuženom, već da se školuje u M.u i smještena je u dom dok traje školovanje, da se redovno viđaju, da su u kontaktu, da se čuju više puta dnevno i da je njihov odnos majke i kćerke uznapredovao otkad optužena uzima terapiju. Sud je također imao u vidu da je optužena bila prema njenim navodima u logoru u F., zatvorena, prije ratnih dejstava radila u sudu, školovana, obrazovana osoba, te da je nakon ratnih dejstava izbjegla u V., dakle radi se o osobi kojoj bi zatvaranje u instituciju na S. ili neku drugu zdravstvenu instituciju u mnogočemu doprinijelo opšte lošem stanju koje bi zasigurno imalo itekakva posljedice na njen život i organizam, te mogućnost vraćanja normalnom redovnom životu Iiodnosima sa kćerkom koju jedino ima. Sud je imao u vidu i opasnost od ponavljanja počinjenja krivičnog djela zbog koje opasnosti je propisana ova vrsta sigurnosne mjere i zaključuje čvrsto da u konkretnom slučaju ovakve opasnosti nema iz razloga što optužena uzima redovno terapiju, ukoliko ne bude uzimala po obavještenju Centra za socijalni rad, po službenoj dužnosti će se u vanparničnom postupku takva osoba smjestiti u ustanovu zbog opasnosti od činjenja krivičnih dijela zbog ne uzimanja terapije i odlaska na kontrole. Također ističemo da optužena i oštećena ne žive zajedno.

Vještak neuropsihijatar na zapisnik pred sudom ispitan na ove okolnosti od strane stranaka predložio je da se optuženoj izrekne mjera obaveznog psihosocijalnog tretmana u trajanju od 1 godine, koja bi se mogla provoditi u Centru za mentalno zdravlje DZ V., ali bi se također trebala provoditi neka vrsta stručnog nadzora imenovane od strane Centra za socijalni rad. Izjavi da ostaje u cijelosti kod svog nalaza i mišljenja od 31.03.2022.godine i dopunskog od 28.04.2022.godine. Pojašnjava kako se kod ovakvog slučaja koristi se uobičajena psih-farmako terapija. Pacijentica je trošila oralnu terapiju po otpusnom pismu iz avgusta 2021.godine, to je terapija koju propisuju neuropsihijatri kada je u pitanju relativno oporavljeni pacijent, dakle radi se o oralnoj terpiji koju propisuje neuropsihijatar. Radi se o sljedećem: Leponex 100mg 3x1, Metoten 1mg 3,2,0, Bossaurin 5mg 2x1, i Lopril 20mg 1x1. Ova terapija oralna se daje kod poboljšanja osnovne bolesti, i ona se daje ambulatno, u slučaju pogoršanja bolesti često se daje kombinacija oralne i ampularne terapije a u takvim slučajevima više je nadležna bolnica, provodi se u bolnici, hospitalizacijom. Imenovana prije hospitalizacije nije, od 22.07. do 31.08.2021.godine uzimala redovno lijekove i nije išla na kontrole što je i dovelo do hospitalizacije, zbog čega i predlaže da kontrolu ambulatnog liječenja vrši Centar za socijalni rad V., odnosno da provjeri da li uzima lijekove, dolazi na kontrole. Na poseban upit tužioca šta u slučaju da ne uzima terapiju pacijentica, vještak odgovori da u slučaju da optužena ne koristi

terapiju došlo bi do pogoršanja stanja u smislu kognitivne paranoidne simptomatologije i do potrebe za ponovnim bolničkim liječenjem.

Na osnovu člana 410. stav 1. Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine, sud je procjenio da je donošenje ovakve mjere svrsishodno I jedino opravdano u konkretnom slučaju, te optuženoj izrekao sigurnosnu mjeru obaveznog psihijatrijskog liječenja na slobodi, koje će se odvijati na način da će biti pod kontrolom uzimanja terapije od strane Centra za Socijalni rad V. uz obavezno izvještavanje.

Na osnovu člana 202. stav 4. Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine sud je optuženog oslobodio plaćanja troškova krivičnog postupka i isti padaju na teret budžetskih sredstava, jer po ocjeni suda optužena je, osim utvrđenog psihičkog stanja, također i lošeg imovnog stanja, pa bi plaćanjem troškova krivičnog postupka bilo dovedeno u pitanje i samo izdržavanje optužene.

Na osnovu člana 212. stav 3. Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine, sud je oštećenu sa imovinsko pravnim zahtjevom uputio na parnični postupak, jer podaci krivičnog postupka ne pružaju pouzdan osnov niti za djelimično niti za potpuno presuđenje, iz materijalnih dokaza vidljivo je da su stvari vraćene, ostalu eventualnu štetu sud nije u ovom postupku sa sigurnošću mogao utvrditi.

Imajući u vidu sve izloženo, ovaj sud je temeljem odredbi člana 410. stav 1. Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine, odlučio kao u izreci.

Sudija
H.H.F.

POUKA: Protiv ove presude dozvoljena je žalba Kantonalnom sudu u Z., putem ovog suda, u roku od 15 dana od prijema presude, u dovoljnom broju primjeraka za sud i stranke.